

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA SOBIERAJSKA-NIERZWICKA p. POLSCE

(Skarga nr 49349/99)

WYROK

STRASBURG

27 maja 2003 r.

Wyrok ten stanie się prawomocny na podstawie warunków określonych przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten może ulec korekcie wydawniczej.

W sprawie Sobierajska-Nierzwicka p. Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Izba), zasiadając jako Izba złożona z następujących sędziów:

Sir Nicolas BRATZA, *przewodniczący*,

Pani E. PALM,

Pani V. STRĄŻNICKIEJ,

Pana M. FISCHBACHA,

Pana J. CASADEVALLA,

Pana R. MARUSTE,

Pana L. GARLICKIEGO, *sędziowie*,

oraz Pan M. O'BOYLE, *szef Kancelarii Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 6 maja 2003 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 49349/99) wniesionej w dniu 3 stycznia 1999 przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ("Konwencja"), przez polskiego obywatela, Panią Halinę Sobierajską-Nierzwicką ("skarżąca").

2. Rząd polski ("Rząd") reprezentowany był przez swojego Pełnomocnika, Pana Krzysztofa Drzewickiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżąca twierdziła, że jej sprawa nie została rozpatrzona w rozsądnym terminie, naruszając artykuł 6 § 1 Konwencji.

4. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (Artykuł 52 § 1 Regulaminu Trybunału). Wewnątrz tej Sekcji ustanowiona została Izba (Artykuł 27 § 1 Konwencji) zgodnie z artykułem 26 § 1 Regulaminu Trybunału.

5. W dniu 1 listopada 2001 r. Trybunał zmienił skład swoich Sekcji (Artykuł 25 § 1 Regulaminu). Sprawa ta została przydzielona nowo utworzonej Czwartej Sekcji (Artykuł 52 § 1 Regulaminu).

6. Na podstawie decyzji z dnia 15 października 2002 r. Trybunał uznał skargę za dopuszczalną.

FAKTY

OKOLICZNOŚCI SPRAWY

7. Skarżąca urodziła się w 1929 i mieszka w Gdańsku.

8. W czerwcu 1993 r. radca prawny H.K. ("powódka") wniósł do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim ("sąd") wniosek o zniesienie współwłasności pewnej nieruchomości należącej do H.K. i K.K., którzy byli współwłaścicielami czterech piątych nieruchomości, oraz M.S., do której należała jedna piąta nieruchomości. W dniu 6 lipca 1993 r. sąd zwrócił wniosek, ponieważ H.K. nie uiściła opłat sądowych. W dniu 8 lipca 1993 r. zwróciła się ona do sądu o zwolnienie jej z obowiązku ponoszenia powyższych opłat. W dniu 14 lipca 1993 r. sąd przychylił się do jej wniosku.

9. Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 10 września 1993 r. Podczas rozprawy H.K. zwróciła się do sądu o wezwanie jako stronę postępowania W.S., skarżącą oraz J.S. Osoby te były spadkobiercami zmarłej M.S.

10. W dniach 14 grudnia 1993 r. oraz 31 stycznia 1994 r. skarżąca złożyła w sądzie swoje pisma procesowe.

11. W dniu 20 grudnia 1993 r. sąd zawiesił postępowanie ze względu na nie podanie przez powoda adresów niektórych uczestników postępowania. W dniu 2 lutego 1994 r. powódka zwróciła się do sądu o wznowienie postępowania. W dniu 4 lutego 1994 r. sąd przychylił się do powyższego wniosku.

12. W dniu 22 marca 1994 r. odbyła się druga rozprawa przed sądem. Skarżąca była nieobecna. Rozprawa została odroczonej do dnia 26 kwietnia 1994 r.

13. Podczas rozprawy w dniu 26 kwietnia 1994 r. sąd przesłuchał powódkę oraz skarżącą. Stronom wyznaczono czternastodniowy termin do przedstawienia swoich stanowisk odnośnie wniosku H.K. o podział nieruchomości oraz do przedstawienia swoich uwag dotyczących propozycji podziału. Rozprawa została odroczonej do dnia 24 czerwca 1994 r.

14. W dniu 6 maja 1994 r. sąd otrzymał list skarżącej, w którym wyrażone było jej stanowisko odnośnie wniosku o zniesienie współwłasności.

15. W dniu 24 czerwca 1994 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę. Skarżąca była nieobecna. Sąd przesłuchał K.K. i udzielił stronom siedmiodniowego terminu na składanie wniosków o przeprowadzenie dowodów w sprawie. Rozprawa została odroczonej do 6 września 1994 r.

16. W dniach 17 sierpnia i 6 września 1994 r. skarżąca złożyła w sądzie kolejne roszczenia.

17. Skarżąca nie uczestniczyła w rozprawie, która miała miejsce w dniu 6 września 1994 r. Sąd poinformował strony o roszczeniach skarżącej. W

świetle dużej ich objętości oraz nie dostarczenia stronom kopii, sąd nakazał skarżącej dostarczyć odpowiednią ilość kopii i przyznał pozostałym uczestnikom postępowania siedem dni do ustosunkowania się do roszczeń skarżącej. Rozprawa została odroczone do dnia 3 listopada 1994 r., ale sąd postanowił przeprowadzić wizję lokalną nieruchomości w dniu 14 października 1994 r.

18. W dniu 15 września 1994 r. J.S. poinformował sąd, że chciały być spleconym przez H.K. i K.K. i że zrzeka się swoich roszczeń o fizyczny podział nieruchomości.

19. W dniu 27 września 1994 r. radca powódki udzielił odpowiedzi na roszczenia skarżącej twierdząc, że w prawie każdym ze swych roszczeń obrażała ona sąd i strony. Co więcej, zarzuciła ona, że wszyscy świadkowie kłamali mimo że jak na razie żadnego świadka nie przesłuchano. Reasumując, nie wniosła ona nic wartościowego do postępowania i nie przedstawiła żadnych dowodów. Następnie, radca K.K. w podobny sposób skomentował postępowanie skarżącej.

20. W dniach 30 września i 11 października 1994 r. skarżąca złożyła w sądzie kolejne pisma procesowe.

21. W dniu 14 października 1994 r. sąd przeprowadził inspekcję przedmiotowej nieruchomości i przesłuchał dwóch świadków.

22. W dniu 21 października 1994 r. skarżąca złożyła w sądzie kolejne pisma procesowe.

23. Podczas rozprawy, która miała miejsce w dniu 3 listopada 1994 r. skarżąca ponownie była nieobecna. Sąd przesłuchał trzech świadków i odroczył rozprawę do 21 grudnia 1994 r.

24. W dniu 10 listopada 1994 r. radca powódki poprosiła sąd o przesłuchanie kolejnych sześciu świadków. W dniu 28 listopada 1994 r. skarżąca złożyła w sądzie kolejne swoje roszczenia.

25. W dniu 30 listopada 1994 r. sąd przesłuchał jednego świadka.

26. Skarżąca była obecna podczas kolejnej rozprawy w niniejszej sprawie, która odbyła się w dniu 20 grudnia 1994 r. Na jej prośbę sąd odebrał przysięgę od dwóch świadków zanim ich przesłuchał. Rozprawa została odroczone do dnia 27 stycznia 1995 r.

27. W dniu 5 stycznia 1995 r. skarżąca wniosła kolejne roszczenia do sądu.

28. W dniu 27 stycznia 1995 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę. Skarżąca była nieobecna. Sąd przesłuchał jednego świadka i odroczył rozprawę do 3 marca 1995 r.

29. W dniu 20 lutego 1995 r. skarżąca przedstawiła swoje stanowisko odnośnie podziału nieruchomości. Zaproponowała by nieruchomość została podzielona na dwie równe części. Jedna część przypadłaby jej i jej ojcu W.S., a druga część powódce H.K. i stronie postępowania K.K. W dniu 1 marca 1995 r. powódka H.K. wniosła do sądu swoją propozycję co do fizycznego podziału nieruchomości.

30. Kolejna rozprawa odbyła się w dniu 3 marca 1995 r. Sąd wyznaczył stronom siedmio dniowy termin w trakcie którego miały się wypowiedzieć co do obydwu propozycji i odroczył rozprawę do 4 kwietnia 1995 r.

31. W dniu 15 marca 1995 r. powódka poinformowała sąd, że skarżąca i jej ojciec są właścicielami 2/15 przedmiotowej nieruchomości i podział zaproponowany przez nią byłby nieusprawiedliwiony. W dniach 23, 25 i 28 marca 1995 r. skarżąca przedstawiła sądowi swoje kolejne stanowisko.

32. W dniu 4 kwietnia 1995 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę.

33. W świetle nieobecności skarżącej, jej ojca W.S. i J.S., sąd postanowił poprosić Sąd Rejonowy w Gdańsku oraz Sąd Rejonowy w Gdyni w przesłuchaniu świadków. Sąd postanowił zlecić przygotowanie opinii biegłemu J.G. w sprawie możliwości dokonania podziału między powódką a innymi uczestnikami postępowania, włącznie z dwudziesto procentowym udziałem należącym do W.S., skarżącej i J.S. W dniu 18 kwietnia 1995 r. sąd przygotował listę pytań, które miały zadać sądy w Gdańsku i Gdyni. W dniu 11 maja 1995 r. sąd zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gdyni o przesłuchanie J.S. i załączył listę pytań, które miały być jemu postawione. W tym samym dniu sąd zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gdyni o przesłuchanie skarżącej i jej ojca W.S.

34. W dniu 22 maja 1995 r. sąd przesłał akta biegłemu J.G. i zlecił mu przygotowanie opinii w przeciągu jednego miesiąca. Biegły przedłożył opinię w dniu 23 czerwca 1995 r. Stwierdził on, że możliwym jest podzielenie nieruchomości między powódką a K.K., ale że fizyczne wydzielenie jednej piątej nieruchomości nie było możliwe ponieważ nie było by dostępu do tak ukształtowanych części.

35. Zgodnie z prośbą sądu z dnia 11 maja 1995 r. (zobacz powyżej) w dniu 29 maja 1995 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku wyznaczył dzień przesłuchania skarżącej oraz jej ojca na 26 czerwca 1995 r. W tym dniu Sąd Rejonowy w Gdańsku przesłuchał skarżącą, ale w świetle nieobecności jej ojca, którego również zamierzano przesłuchać oraz na prośbę skarżącej sąd postanowił przesłuchać go w domu. W dniu 7 września 1995 r. Sąd w Gdańsku przesłuchał ojca skarżącej W.S. w jego domu. Sąd uznał, że W.S. nie był w stanie udzielić odpowiedzi na jakiegokolwiek pytania i nie pamiętał żadnych faktów istotnych dla sprawy. Sąd Rejonowy w Gdańsku postanowił wtedy zwrócić akta Sądowi Rejonowemu w Tomaszowie Mazowieckim.

36. W dniu 12 czerwca 1995 r. Sąd Rejonowy w Gdyni przeprowadził rozprawę, na którą miała być wezwana J. S. W celu złożenia zeznań. J.S. nie podporządkowała się wezwaniu. Sąd Rejonowy w Gdyni odroczył rozprawę do dnia 13 lipca 1995 r.

37. W swoim piśmie procesowym przesłanym do sądu w dniu 5 lipca 1995 r. skarżąca podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w dniu 20 lutego 1995 r., aby dokonać podziału nieruchomości na dwie równe części.

38. W dniu 10 lipca 1995 r. radca powódki zgodziła się w większości z konkluzjami biegłego, że nie jest możliwym dokonanie podziału przedmiotowej nieruchomości, ale zaproponowała inny sposób dokonania podziału i w konsekwencji zwróciła się do sądu o wezwanie biegłego na rozprawę.

39. Podczas rozprawy, która miała miejsce przed Sądem Rejonowym w Gdyni w dniu 13 lipca 1995 r. J.S. była obecna, ale powódka H.K. oraz strona K.K. byli nieobecni. W związku z czym, sąd rejonowy odroczył rozprawę do 18 września 1995 r. W dniu 18 września 1995 r. żadna ze stron nie pojawiła się w sądzie rejonowym mimo, że byli właściwie wezwani. Rozprawa została odroczone do 30 października 1995 r.

40. W dniu 20 października 1995 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim przeprowadził rozprawę. Sąd uznał, że w świetle zbliżającej się rozprawy w Gdyni należy odroczyć rozprawę do dnia 5 grudnia 1995 r. Sąd postanowił również wezwać biegłego J.G. na rozprawę. W dniu 23 października 1995 r. sąd zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gdyni z zapytaniem o wynik jego postępowania pomocniczego.

41. Rozprawa, która miała się odbyć przed Sądem Rejonowym w Gdyni w dniu 30 października 1995 r., została przesunięta na 29 listopada 1995 r. ze względu na chorobę sędziego przewodniczącego. W dniu 29 listopada 1995 r. strony nie pojawiły się na rozprawie przed Sądem Rejonowym w Gdyni. Rozprawa została odroczone do 7 lutego 1996 r.

42. W liście z dnia 1 grudnia 1995 r. biegły J.G. poinformował Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim, że ze względów zawodowych nie jest w stanie uczestniczyć w rozprawie wyznaczonej na dzień 5 grudnia 1995 r. Kolejna rozprawa odbyła się przed sądem w dniu 5 grudnia 1995 r. Podczas tej rozprawy powódka H.K. złożyła wniosek o stwierdzenie zasiedzenia jednej piątej przedmiotowej nieruchomości. Sąd odroczył rozprawę.

43. W dniu 8 grudnia 1995 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim ponownie zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gdyni z zapytaniem o realizację prośby o przesłuchanie J.S. W dniu 14 grudnia 1995 r. Sąd Rejonowy w Gdyni odpowiedział, że ze względu na nieobecność stron rozprawa podczas której mieli być przesłuchani została odroczone do dnia 7 lutego 1996 r.

44. W dniu 8 stycznia 1996 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim postanowił zwrócić powódce wniosek o stwierdzenie zasiedzenia ze względu na braki formalne nie zostały uzupełnione w wyznaczonym terminie.

45. W dniu 26 stycznia 1996 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę. Sąd przesłuchał biegłego J.G. i zezwolił mu na przygotowanie dodatkowej opinii, w związku z prośbą powódki H.K. o dokonanie innego podziału nieruchomości. Sąd odroczył rozprawę do 19 marca 1996 r. W tym czasie biegły miał zbadać nieruchomość i przygotować opinię w sprawie

możliwości podziału nieruchomości w sposób zaproponowany przez powódkę. W dniu 31 stycznia 1996 r. akta sprawy zostały przesłane biegłemu.

46. W dniu 7 lutego 1996 r. osoby wezwane do uczestnictwa w rozprawie przed Sądem Rejonowym w Gdyni nie uczyniły tego. Nie będąc w stanie w pełni zrealizować prośby Sądu Rejonowego w Tomaszowie Sąd Rejonowy w Gdyni odesłał mu powyższą prośbę.

47. W dniu 26 lutego 1996 r. biegły J.S. wniósł do sądu swoją opinię.

48. W tym samym dniu skarżąca przedstawiła sądowi swoją odpowiedź na wniosek powódki o stwierdzenie zasiedzenia. Zwróciła się do sądu o oddalenie wniosku. W dniu 8 marca 1996 r. skarżąca przedstawiła sądowi swoje stanowisko w sprawie dodatkowej opinii biegłego.

49. W dniu 21 marca 1996 r. powódka poprosiła sąd o nie wyznaczanie żadnych rozpraw między 8 a 22 maja 1996 r. ponieważ będzie musiała się opiekować swoją chorą matką. W konsekwencji rozprawa wyznaczona na dzień 20 maja 1996 r. została przesunięta. W dniu 11 kwietnia 1996 r. powódka H.K. przedstawiła sądowi swoje uwagi odnośnie opinii biegłego.

50. W dniu 12 kwietnia 1996 r. odbyła się kolejna rozprawa. Ze względu na śmierć W.S., ojca skarżącej, sąd zawiesił postępowanie powołując się na artykuł 174 § 1 (a) kodeksu postępowania cywilnego. W dniu 23 maja 1996 r. skarżąca zwróciła się do sądu z zapytaniem o stan sprawy. W dniu 10 czerwca 1996 r. skarżąca dostarczyła sądowi testament swojego ojca, w którym spadkodawca uznał ją za swojego jedyne spadkobiercę.

51. W dniu 19 września 1996 skarżąca zwróciła się do sądu o wznowienie postępowania i o zlecenie Sądowi Rejonowemu w Gdańsku aby ją przesłuchał.

52. W dniu 23 września 1996 r. sąd wznowił postępowanie na podstawie artykułu 180 § 1 (1) kodeksu postępowania cywilnego. Jednakże, w dniu 7 października 1996 r. skarżąca poinformowała sąd, że postępowanie o ustalenie spadkobierców W.S. nadal jest w toku przed Sądem Rejonowym w Gdańsku. W związku z czym w dniu 7 października 1996 sąd ponownie zawiesił postępowanie na podstawie artykułu 177 § 1 (1) kpc.

53. W dniu 30 grudnia 1996 r. skarżąca zwróciła się do sądu o wznowienie postępowania w obecnej sprawie. Dostarczyła ona postanowienie Sadu Rejonowego w Gdańsku o stwierdzeniu nabycia spadku. Skarżąca zwróciła się również do sądu o zabezpieczenie jej roszczenia ponieważ bała się, że strona postępowania K.K. sprzeda swój udział w nieruchomości. W tym samym dniu sąd nakazał skarżącej przedstawić podstawy faktyczne jej roszczenia. W dniu 30 grudnia 1996 r. sąd wznowił postępowanie. Skarżąca podporządkowała się nakazowi sądowemu w dniu 15 stycznia 1997 r. i w dniu 3 lutego 1997 r. sąd oddalił jej wniosek o zabezpieczenie roszczenia poprzez wydanie postanowienia tymczasowego. W dniu 12 lutego 1997 r. skarżąca odwołała się od tego postanowienia. W dniu 21 lutego 1997 r. skarżąca zwróciła się do sądu o

rozłożenie na dwie raty opłaty sądowej za wniesienie odwołanie. W celu uzyskania zwolnienia od ponoszenia opłat sądowych sąd nakazał skarżącej dostarczyć oświadczenie o jej stanie majątkowym. W dniu 28 lutego 1997 r. sąd otrzymał wymaganą informację i zwolnił skarżącą od uiszczenia wymaganej opłaty sądowej.

54. W dniu 11 marca 1997 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę. Skarżąca była nieobecna podczas tej rozprawy, ale przesłała zaświadczenie lekarskie dotyczące jej złego stanu zdrowia, które uniemożliwiało jej uczestnictwo w dalszych rozprawach. Ze względu na nieobecność wezwanych świadków sąd odroczył rozprawę do 29 kwietnia 1997 r.

55. W następstwie wniesionego zażalenia skarżącej z dnia 12 lutego 1997 r. akta sprawy zostały w dniu 17 marca 1997 r. przekazane Sądowi Wojewódzkiemu w Piotrkowie Trybunalskim. W dniu 26 marca 1997 r. Sąd Wojewódzki w Piotrkowie Trybunalskim oddalił jej zażalenie. W dniu 3 kwietnia 1997 r. akta sprawy dotarły do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim.

56. W liście z dnia 21 kwietnia 1997 r. Sąd Rejonowy w Gdyni zwrócił się do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim o dostarczenie obecnego adresu J.S., który się przeprowadził. W dniu 5 maja 1997 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim spełnił powyższą prośbę.

57. W liście z dnia 24 kwietnia 1997 biegły J.G. poinformował sąd, że nie jest w stanie uczestniczyć w rozprawie wyznaczonej na 29 kwietnia 1997 r.

58. Sąd przeprowadził kolejną rozprawę w dniu 29 kwietnia 1997 r. Powódka podtrzymała swój wniosek o stwierdzenie zasiedzenia. Będący stroną K.K. przyłączył się do tego wniosku, a sąd przesłuchał czterech świadków i odroczył rozprawę do dnia 15 lipca 1997 r.

59. W dniu 8 maja 1997 r. Sąd Rejonowy w Gdyni przekazał prośbę Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim o przesłuchanie J.S. Sądowi Rejonowemu w Kwidzynie, który był kompetentny *ratione loci*.

60. W liście z dnia 28 maja 1997 r. skarżąca zapytała się sądu, czy było koniecznym by uczestniczyła w rozprawie w dniu 15 lipca 1997 r. W dniu 2 czerwca 1997 r. sąd odpowiedział, że jej obecność była istotnie konieczna ponieważ zamierzał on przesłuchać strony postępowania. W dniu 2 lipca 1997 r. skarżąca zwróciła się do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim o zwrócenie się do Sądu Rejonowego w Gdańsku o przesłuchanie jej powołując się na swój zły stan zdrowia.

61. W dniu 15 lipca 1997 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim przeprowadził kolejną rozprawę. Sąd wysłuchał zeznań biegłego J.G. Ze względu na nie przesłuchanie J.S. przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie, sąd postanowił nie wydawać postępowania wstępnego i odroczył rozprawę do 9 września 1997 r. W międzyczasie sąd miał się zapytać sąd w Kwidzynie o postępowanie w wykonaniu prośby o przesłuchanie J.S.

62. W dniu 24 lipca 1997 r. skarżąca ponownie zwróciła się do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim o przesłuchanie jej przez Sąd Rejonowy w Gdańsku.

63. W dniu 9 września 1997 r. miała miejsce kolejna rozprawa przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim. Sąd postanowił wydać postanowienie wstępne w najbliższej przyszłości w sprawie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia.

64. W dniu 15 września 1997 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie przeprowadził rozprawę podczas której J.S. była obecna. Jednakże ze względu na nieobecność pozostałych uczestników postępowania sąd postanowił odroczyć rozprawę do 29 września 1997 r. i w dniu 19 września 1997 r. poinformował o tym fakcie Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim. Biorąc pod uwagę powyższą informację Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim postanowił w dniu 23 września 1997 r. wznowić postępowanie i odroczyć go do 29 października 1997 r.

65. W dniu 29 września 1997 r. J.S. nie pojawiła się na rozprawie, która miała się odbyć przed Sądem Rejonowym w Kwidzynie. W związku z powyższym sąd został zmuszony ponownie odroczyć rozprawę do dnia 16 października 1997 r. W dniu 16 października 1997 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie w końcu przesłuchał J.S.

66. Kolejna rozprawa przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim odbyła się w dniu 28 października 1997 r. Powódka H.K. i strona K.K. podtrzymali swój wniosek o stwierdzenie zasiedzenia. Sąd postanowił odroczyć rozprawę i wydać postanowienie wstępne w dniu 7 listopada 1997 r.

67. W dniu 7 listopada 1997 r. sąd wydał postanowienie wstępne orzekając, że powódka i strona postępowania K.K. nabyli jedną piątą przedmiotowej nieruchomości na podstawie zasiedzenia.

68. W dniu 27 listopada 1997 r. skarżąca zapytała sąd, czy postępowanie dobiegło końca. W tym samym dniu sąd poinformował skarżącą o orzeczeniu, które wydał w dniu 7 listopada 1997 r. W dniu 9 grudnia 1997 r. skarżąca zwróciła się do sądu o przygotowanie uzasadnienia powyższego orzeczenia i o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania od niego. W dniu 11 grudnia 1997 r. sąd przywrócił termin i w dniu 10 kwietnia 1998 r. sąd otrzymał odwołanie skarżącej od postanowienia wstępnego wydanego w dniu 7 listopada 1997 r.

69. W dniu 17 kwietnia 1998 r. sąd zwrócił się do skarżącej o dostarczenie oświadczenia o jej stanie majątkowym. Skarżąca dostarczyła wymaganej informacji w dniu 24 kwietnia 1998 r. i w dniu 27 kwietnia 1998 r. sąd zwolnił skarżącą od uiszczenia opłaty za jej odwołanie.

70. W dniu 13 maja 1998 r. akta sprawy dotarły do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, który miał zbadać odwołanie skarżącej od postanowienia wstępnego dotyczącego meritum sprawy. Rozprawa odbyła się w dniu 28 maja 1998 r. W dniu 4 czerwca 1998 r. Sąd Okręgowy w

uchylił postanowienie wstępne wydane w dniu 7 listopada 1997 r. przez Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim i przekazał tę część sprawy do ponownego rozpatrzenia. W dniu 7 lipca 1998 r. akta sprawy dotarły do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim.

71. W dniu 26 października 1998 r. skarżąca poinformowała sąd, że nie będzie na rozprawie wyznaczonej na dzień 30 października 1998 r. ze względu na jej zły stan zdrowia. W tym dniu sąd odroczył rozprawę do 4 grudnia 1998 r. ze względu na nieobecność żadnej ze stron.

72. W dniu 25 listopada 1998 r. skarżąca poinformowała sąd, że nie będzie uczestniczyła w rozprawie wyznaczonej na dzień 4 grudnia 1998 r. ze względu na jej zły stan zdrowia.

73. W dniu 4 grudnia 1998 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę. Sąd wyznaczył powódce oraz stronie K.K. czternaście dni, w trakcie których mieli oni dostarczyć pozwolenie budowlane związane z przedmiotową nieruchomością. W dniu 9 grudnia 1998 r. skarżąca zwróciła się do sądu o dostarczenie jej kopii tego postanowienia.

74. W dniu 31 grudnia 1998 r. powódka poinformowała Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim, że pozwolenie budowlane najprawdopodobniej znajduje się Archiwum Państwowym Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim i poprosiła sąd o skontaktowanie się z tą instytucją w celu uzyskania go. W dniu 19 stycznia 1999 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim zwrócił się do Archiwów Państwowych o dostarczenie kopii pozwolenia budowlanego. W dniu 25 stycznia 1999 r. Archiwum Państwowe poinformowało sąd, że nie posiada kopii żądanego dokumentu.

75. Kolejna rozprawa odbyła się przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim w dniu 9 lutego 1999 r. Jedna ze stron poinformowała sąd, że pozwolenie budowlane najprawdopodobniej znajduje się w banku, który udzielił pożyczki na budowę domu. Sąd postanowił wyznaczyć stronom czternaście dni na dostarczenie pozwolenia. W dniu 16 lutego 1999 r. sąd zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gdańsku o przesłuchanie skarżącej. W dniu 1 marca 1999 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku wyznaczył rozprawę na dzień 27 kwietnia 1999 r. W dniu 27 kwietnia 1999 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku zgodnie z prośbą przesłuchał skarżącą.

76. Kolejna rozprawa przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim została wyznaczona na dzień 3 sierpnia 1999 r. W liście z dnia 13 lipca 1999 r. skarżąca poinformowała sąd, że nie weźmie udziału w rozprawie ze względów zdrowotnych.

77. Podczas rozprawy wyznaczonej na 3 sierpnia 1999 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim postanowił zwrócić się do Sądu Rejonowego w Gdańsku o ponowne przesłuchanie skarżącej ponieważ w dniu 27 kwietnia 1999 r. przesłuchano ją jako świadka a nie jako uczestnika postępowania. Rozprawa została odroczonej do 15 września 1999 r. W dniu

4 sierpnia 1999 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim zwrócił się do Sądu Rejonowego w Gdańsku o przesłuchanie skarżącej.

78. Kolejna rozprawa przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim miała miejsce w dniu 15 września 1999 r. Została odroczone ze względu na niestawiennictwo stron. Rozprawa została odroczone do 20 października 1999 r.

79. Sąd Rejonowy w Gdańsku przesłuchał skarżącą w dniu 24 września 1999 r.

80. W dniu 22 października 1999 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim skontaktował się z oddziałami Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim i Tomaszowie Mazowieckim zwracając się z prośbą o dostarczenie kopii pozwolenia budowlanego. W dniu 2 listopada 1999 r. oddział w Tomaszowie Mazowieckim dostarczył sądowi kopię pozwolenia budowlanego.

81. W dniu 4 listopada 1999 r. skarżąca poinformowała Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim, że ze względów zdrowotnych nie będzie w stanie wziąć udziału w rozprawie wyznaczonej na dzień 19 listopada 1999 r.

82. W dniu 19 listopada 1999 r. sąd przeprowadził kolejną rozprawę. W związku z brakiem potwierdzenia, że radca jednej ze stron został właściwie powiadomiony przez pocztę sąd odroczył rozprawę do dnia 10 grudnia 1999 r.

83. W liście z dnia 7 grudnia 1999 J.S. i jej radca poinformowała sąd, że przyłączyli się do wniosku H.K. i K.K. o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości i że nie będą obecni podczas kolejnej rozprawy.

84. Kolejna rozprawa miała miejsce w dniu 8 grudnia 1999 r. Oprócz uczestnika postępowania K.K. żadna ze stron nie pojawiła się w sądzie w związku z czym rozprawę odroczone do 12 stycznia 2000 r.

85. W dniu 7 stycznia 2000 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim przełożył rozprawę z 12 na 24 stycznia 2000 r. ze względów organizacyjnych leżących po stronie sądu.

86. W dniu 24 stycznia 2000 r. sąd przeprowadził rozprawę. Sąd przesłuchał powódkę H.K. oraz stronę K.K. Część rozprawę, która dotyczyła wniosku o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości została zamknięta i sąd postanowił wydać postanowienie wstępne w dniu 4 lutego 2000 r. Jednakże w dniu 4 lutego 2000 r. sąd postanowił odroczyć wydanie postanowienia do dnia 7 lutego 2000 r.

87. W dniu 7 lutego 2000 r., po przedłożeniu pewnych informacji przez J.S., Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim wznowił rozprawę i odroczył ją do dnia 29 lutego 2000 r. Sąd nakazał również skarżącej ustosunkować się do informacji dostarczonej przez J.S. W dniu 14 lutego 2000 r. skarżąca przedstawiła swoje stanowisko.

88. Podczas rozprawy w dniu 29 lutego 2000 r. strony stwierdziły, że stanowisko skarżącej wyrażone w dniu 14 lutego 2000 r. zawierało stwierdzenia obraźliwe dla zarówno żyjących jak i zmarłych członków ich

rodzin i nie wносиło niczego istotnego do sprawy. Powódka oraz K.K. podtrzymały swój wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości. Sąd zamknął tę część rozprawy, która odnosiła się do tego wniosku i odroczył wydanie postanowienia wstępnego do 6 marca 2000 r. W tym dniu sąd oddalił wniosek o stwierdzenie zasiedzenia. W dniu 9 marca 2000 r. K.K. zwrócił się o wydanie uzasadnienia tego postanowienia.

89. W dniu 4 kwietnia 2000 r. skarżąca przedstawiła w sądzie swoje stanowisko dotyczące uzasadnienia postanowienia wydanego w dniu 6 marca 2000 r.

90. Kolejna rozprawa odbyła się przed Sądem Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim w dniu 5 lipca 2000 r. Sąd odroczył rozprawę do 3 sierpnia 2000 r. Jednakże ze względu na pobyt radcy powódki na wakacjach rozprawa została przełożona na dzień 12 września 2000 r. W dniu 5 lipca 2000 r. powódka H.K. zwróciła się do sądu o zabezpieczenie jej powództwa i w dniu 8 sierpnia 2000 r. uzupełniła swoje roszczenie przedstawiając faktyczne okoliczności na jego usprawiedliwienie. W dniu 13 lipca 2000 r. skarżąca poinformowała sąd, że ze względu na swój zły stan zdrowia nie będzie w stanie uczestniczyć w rozprawie wyznaczonej na dzień 12 września 2000 r.

91. W dniu 1 września 2000 r. skarżąca zwróciła się o wpisanie do księgi wieczystej jej udziału w nieruchomości (dwóch trzecich jednej piątej) i o spłacenie jej przez H.K. i K.K. Podczas kolejnej rozprawy, która odbyła się w dniu 12 września 2000 r. powódka wycofała swój wniosek o zabezpieczenie roszczenia i podtrzymała swój wniosek o dokonanie fizycznego podziału nieruchomości. K.K. przyłączył się do powyższego wniosku. Sąd odroczył rozprawę do 5 października 2000 r.

92. W dniu 22 września 2000 r. skarżąca poinformowała sąd, że ze względów zdrowotnych nie będzie w stanie uczestniczyć w rozprawie wyznaczonej na dzień 5 października 2000 r.

93. Podczas rozprawy, która miała miejsce w dniu 5 października 2000 r. H.K. i K.K. poinformowali sąd o możliwości zawarcia ugody w sprawie ruchomych części majątku. Sąd odroczył rozprawę do 9 listopada 2000 r. i nakazał skarżącej dostarczyć wszelkie dowody jakie posiada ponieważ w swoich wcześniejszych wnioskach utrzymywała, że posiada dodatkowe dowody w swojej dyspozycji. Skarżąca odpowiedziała w dniu 25 października 2000 r.

94. Na prośbę radcy powódki rozprawa wyznaczona na dzień 9 listopada 2000 r. została odroczone ze względu na zły stan zdrowia powódki. W dniu 27 grudnia 2000 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim wyznaczył kolejną rozprawę na dzień 8 stycznia 2001 r.

95. W dniu 4 stycznia 2001 r. skarżąca poinformowała sąd, że ze względu na zły stan zdrowia i zaawansowany wiek nie będzie w stanie uczestniczyć w tej rozprawie. Podczas rozprawy, która odbyła się w dniu 8 stycznia 2001 r. powódka H.K. oraz strona poinformowali sąd o zawarciu

ugody w sprawie ruchomych części majątku. W związku z powyższym roszczenie powódki zostało ograniczone do wniosku o fizyczny podział nieruchomości. Strony zaakceptowały propozycję podziału przygotowaną przez biegłego. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim postanowił wyznaczyć biegłego w celu ustalenia wartości nieruchomości.

96. W rezultacie biegły przedstawił swoją opinię i został przesłuchany przez sąd w dniu 2 lipca 2001 r.

97. W dniu 4 stycznia 2002 r. na prośbę Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim Sąd Rejonowy w Gdańsku ponownie przesłuchał skarżącą.

98. Kolejna rozprawa miała miejsce w dniu 18 grudnia 2002 r.

99. Postępowanie jest w toku.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJE

100. Skarżąca skarżyła się, że długość postępowania w jej sprawie przekroczyła rozsądny termin w rozumieniu artykułu 6 § 1 Konwencji. Artykuł ten we właściwej części stwierdza:

“Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym [...]”.

A. Okres podlegający rozpatrzeniu

101. Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte w 1993 r. Skarżąca, która jest współwłaścicielką nieruchomości stanowiącej część przedmiotowej nieruchomości przyłączyła się do postępowania jako strona w dniu 10 września 1993 r. Postępowanie jest w toku przed sądem pierwszej instancji. Okres podlegający rozpatrzeniu wynosi zatem około dziewięć lat i siedem miesięcy.

B. Stanowiska stron wyrażone przed Trybunałem

1. Stanowisko Rządu.

102. Rząd twierdził, że sprawa była wyjątkowo skomplikowana ponieważ na początku było pięć stron postępowania, co bez wątpienia przyczyniło się do wydłużenia postępowania. Fakt, że skarżąca miała wrogi

stosunek do pozostałych uczestników postępowania również skomplikował postępowanie do pewnego stopnia. W konsekwencji zadanie sądu polegające na podzieleniu nieruchomości i w tym samym czasie zaspokojenie uzasadnionych roszczeń stron wydawało się być bardzo trudne. Co więcej, sąd musiał prowadzić czasochłonne zbieranie dowodów w sprawie. Sąd przesłuchiwał piętnastu świadków i jednego biegłego, który dwukrotnie, w czerwcu 1995 r. i w lutym 1996 r. przeprowadził inspekcje nieruchomości, która miała być podzielona.

103. W dalszej części Rząd twierdził, że w czerwcu 1995 r. i w lutym 1996 r. sąd musiał zawiesić postępowanie ze względu na śmierć ojca skarżącej W.S. oczekując na wynik postępowania spadkowego. Postępowanie zostało wznowione w dniu 30 grudnia 1996 r. W sumie fakt ten wydłużył postępowanie o siedem miesięcy. Pewne opóźnienia zostały spowodowane przez fakt, że sąd musiał uzyskać kopię pozwolenia budowlanego wydanego około trzydzieści lat wcześniej.

104. Rząd utrzymywał, że skarżąca do pewnego stopnia przyczyniła się do przedłużenia postępowania. Rząd uznał, że fakt iż skarżąca nie uczestniczyła w prawie żadnej rozprawie ze względu na zły stan zdrowia i zaawansowany wiek nie mogło być interpretowane jako dowód jej złej woli. Jednakże spowodowało to konieczność by sąd odraczał wiele rozpraw i wyznaczał innym stronom terminy do ustosunkowania się do pisemnych stanowisk skarżącej. Po drugie, skarżąca wykazywała wrogi stosunek w stosunku do innych stron jak również w stosunku do sądu, czego dowodem były komentarze innych stron odnośnie zawartości pisemnych stanowisk skarżącej. Uznawali oni, że stanowiska te nie wносиły niczego istotnego do sprawy, a jedynie zawierały oszczerstwa. Co więcej, skarżąca w swojej propozycji z dnia 20 lutego 1995 r. dotyczącej podziału przedmiotowej nieruchomości na dwie równe części, jednej dla niej i jej ojca, a drugiej dla innych stron wykazała swój konfliktowy charakter. Należy wszakże zaznaczyć, że bezspornym był fakt, że skarżąca była właścicielką 2/15 nieruchomości.

105. Rząd twierdził, że władze sądowe wykazały szczególną staranność w prowadzeniu sprawy i nie mogły być pociągnięte do odpowiedzialności za długość postępowania. Po pierwsze, rozprawy odbywały się w regularnych odstępstwach czasowych. Nie było okresów całkowitej beczynności ze strony sądu, a rozprawy rzadko kiedy odraczane były *sine die*. Po drugie, sąd wielokrotnie zwracał się do innych sądów o przesłuchanie uczestników postępowania w ich miejsce zamieszkania. Co więcej, sąd wykazał swoją staranność wydając postanowienie wstępne w kwestiach, które dojrzały do rozstrzygnięcia.

2. Stanowisko skarżącej

106. W sprawie skomplikowanego charakteru sprawy skarżąca przekonywała, że fakt iż było pięć stron postępowania nie wystarczył by

wyciągnąć wniosek, że sprawa była skomplikowana. Podkreśliła również, że sąd wyznaczył tylko jednego biegłego w celu wydania opinii w kwestiach istotnych dla sprawy.

107. Skarżąca przekonywała, że jej nieobecność podczas pewnych rozpraw nie mogła być poważnie uznana jako przyczyniająca się do długości postępowania z tego powodu, że spowodowana była jej wiekiem i złym stanem zdrowia. Nie zgodziła się, że wykazywała wrogi stosunek w stosunku do innych stron. Jej zdaniem, wykazywała ono „pozytywny stosunek” w stosunku do postępowania.

108. Skarżąca skrytykowała postępowanie sądu, który jej zdaniem przyczynił się do przewlekłości postępowania. Podkreśliła, że w dniu 21 listopada 2000 r. Prezes Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, po wniesieniu skargi na długość postępowania, zbadał fakty i uznał skargę za uzasadnioną. Prezes przyznał, że sąd nie podjął właściwych działań w celu wydania wyroku co do meritum sprawy.

C. Rozsądna długość postępowania

109. Trybunał przypomina, że rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle konkretnych okoliczności sprawy oraz biorąc pod uwagę kryteria wypracowane w orzecznictwie Trybunału, w szczególności, czy sprawa była skomplikowana, postępowanie skarżącego oraz właściwych władz (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Zwierzński p. Polsce*, nr 34049/96, z dnia 19 czerwca 2001 r., § 41 oraz *Zawadzki p. Polsce*, nr 34158/96, z dnia 20 grudnia 2001 r., § 69).

110. W opinii Trybunału przedmiot sporu, a mianowicie fizyczny podział nieruchomości nie był szczególnie skomplikowany ponieważ majątek składał się z jednego domu i kilku ruchomości. Wydaje się, że sąd nie podjął kroków w celu zapewnienia skutecznego gromadzenia informacji koniecznej do wydania wyroku co do meritum sprawy. W konsekwencji skomplikowany charakter sprawy nie może sam w sobie usprawiedliwiać długości postępowania.

111. Trybunał zauważa, że zgodnie z wymogiem skarżąca zeznała przed sądem. Trybunał uznaje, że mimo iż skarżąca była raczej rozwlekła w swoich roszczeniach, to nie ma niczego więcej co by wskazywało, że poważnie przyczyniła się do przewlekłości w postępowaniu.

112. Trybunał przyjmuje argumentację Rządu, że nie zaszły żadne znaczące opóźnienia, czy też całkowita bezczynność procesowa ze strony sądów. Prawdą jest również, że rozprawy odbywały się w regularnych odstępstwach czasowych. Jednakże Rząd nie wykazał odpowiedniego wyjaśnienia całkowitej długości postępowania. Biorąc pod uwagę całokształt sąd nie podjął skutecznych środków w celu zdyscyplinowania stron postępowania i zapewnienia wydajnego prowadzenia postępowania w rozsądnym czasie. Sąd nie podjął działań w celu zapewnienia uczestnictwa

świadców i zapewnienia by niektóre władze dostarczyły swoje uwagi i dokumentację szybko. Długość postępowania była przedmiotem rozpatrywania przez właściwe władze krajowe a sprawa została objęta nadzorem administracyjnym przez Prezesa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

113. Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy oraz fakt, że postępowanie nadal trwa przed sądem pierwszej instancji Trybunał uznaje, że całkowita długość postępowania była nadmierna. Trybunał konkluduje zatem, że sprawa skarżącej nie została rozpatrzona w „rozsądnym terminie”. W konsekwencji miało miejsce naruszenie artykułu 6 § 1 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

114. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

“Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Szkoda

115. Skarżąca domagała się EUR 11.400 z tytułu szkody pieniężnej wynikającej z długości postępowania. Dochodziła również EUR 150.000 z tytułu szkody niepieniężnej poniesionej w wyniku przewlekłego postępowania.

116. Rząd twierdził, że roszczenia skarżącej były wygórowane. Rząd podkreślił, że nie wykazano żadnego związku przyczynowego między faktami sprawy a szkodą rzekomo poniesioną przez skarżącą. Rząd przekonywał, że szkoda powinna być oceniana w świetle właściwego orzecznictwa Trybunału w sprawach przeciwko Polsce.

117. Trybunał uznaje, w oparciu o dowody będące w jego posiadaniu, że skarżąca nie wykazała by podnoszona przez nią szkoda pieniężna została faktycznie spowodowana naruszeniem Konwencji w jej sprawie. W konsekwencji brak jest podstaw by zasądzić na jej rzecz zadośćuczynienie z tego tytułu (zobacz *mutatis mutandis*, *Nowicka p. Polsce*, nr 30218/96, § 82, 3 grudnia 2002, niepublikowany).

118. Jednakże Trybunał przyznaje, że skarżąca doznała szkody niepieniężnej w wyniku długości postępowania cywilnego, którego była stroną. Dokonując oceny na zasadzie sprawiedliwości oraz biorąc pod uwagę okoliczności sprawy Trybunał zasądza na rzecz skarżącej EUR 6.700 w ramach rekompensaty z tytułu szkody niepieniężnej.

B. Koszty i wydatki

119. Skarżąca domagała się również EUR 143 z tytułu kosztów prawnych i wydatków, które poniosła w postępowaniu krajowym. Skarżąca domagała się również EUR 162 z tytułu kosztów poniesionych w postępowaniu przed Trybunałem.

120. Rząd zwrócił się do Trybunału o zasądzenie zwrotu kosztów prawnych i wydatków w takim zakresie w jakim zostały one faktycznie i konieczne poniesione, a także rozsądnie co do ilości. W tym względzie Rząd powołał się na wyrok w sprawie Zimmerman i Steiner p. Szwajcarii z dnia 13 lipca 1983 r. (Seria A nr 66, str. 35, § 36).

121. Trybunał przypomina, że aby być uprawnionym do otrzymania zwrotu kosztów i wydatków na gruncie artykułu 41 Konwencji, strona poszkodowana musiała je ponieść w celu dochodzenia w krajowym porządku prawnym zapobieżenia bądź zadośćuczynienia za naruszenie Konwencji. Jednakże Trybunał uznaje, że skarżąca nie wykazała podnoszone przez nią koszty prawne i wydatki były poniesione w celu nakłonienia sądów krajowych do podporządkowania się wymogom artykułu 6 § 1. Tym samym Trybunał oddala roszczenie skarżącej (zobacz *mutatis mutandis*, orzeczenie w sprawie *Malinowska p. Polsce*, nr 35843/97, § 105, z 14 grudnia 2000 r.).

122. Odnośnie kosztów poniesionych w postępowaniu przed Trybunałem Trybunał odnotowuje, że skarżąca sprecyzowała swoje roszczenie co do ilości i tym samym Trybunał zasądza na jej rzecz EUR 162.

C. Odsetki

123. Trybunał uznaje za właściwe by odsetki w razie zwłoki zostały ustalone w oparciu o marginalne stopy kredytowe Europejskiego Banku Centralnego, do których należy doliczyć trzy punkty procentowe (zobacz *Christine Goodwin p. Zjednoczonemu Królestwu* [GC], nr 28957/95, 3 lipca 2002 r., § 124).

Z TYCH POWODÓW TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że miało miejsce naruszenie artykułu 6 § 1 Konwencji;
2. *Uznaje*,
 - (a) że pozwane Państwo ma zapłacić skarżącej w przeciągu trzech miesięcy od dnia, w którym wyrok się uprawomocni zgodnie z

artykułem 44 § 2 Konwencji następujące kwoty, które będą przeliczone na polskie złote według kursu z dnia uregulowania należności:

- (i) EUR 6.700 (sześć tysięcy siedemset euro) z tytułu szkody niepieniężnej;
 - (ii) EUR 162 (sto sześćdziesiąt dwa euro) z tytułu kosztów i wydatków;
 - (iii) jakikolwiek podatek jaki może zostać naliczony od powyższych kwot;
- (b) że od upływu wyżej wymienionych trzech miesięcy do dnia uregulowania należności płatne będą zwykłe odsetki od powyższej kwoty po kursie równym marginalnej stawce kredytowej Europejskiego Banku Centralnego z okresu zwłoki plus trzy punkty procentowe;

3. *Oddala* pozostałe roszczenia skarżącej o zadośćuczynienie.

Sporządzono w języku angielskim i notyfikowano na piśmie w dniu 27 maja 2003 r., zgodnie z artykułem 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz

Nicolas BRATZA
Przewodniczący